TAMMI
KATARIINA SOURI
SAMMUNUT SYDÄN
MUSTA MANDALA

KATARIINA SOURI

SAMMUNUT SYDÄN

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI – HELSINKI

Sivujen 108–109, 229, 231–232 Puškin-lainaukset ovat Ilpo Tiihosen suomentamat.
© Katariina Souri ja Kustannusosakeyhtiö Tammi 2015
ISBN 978-951-31-8129-1
Painettu EU:ssa

A man
who
is
not
on fire
is
nothing.

Carl Jung

PROLOGI

Sinä kesänä ohra pellossa kasvoi hurjan korkeaksi. Mona katseli korsien päässä heiluvia pitkävihneisiä tähkiä, jotka ulottuivat hänen silmiensä tasalle. Kesä oli ollut kuuma ja kostea, ja siitä ohra ukin mukaan tykkäsi, mutta se ei silti ollut kasvanut savimaassa ennen sillä tavoin. Ukki sanoi ettei vastaavaa ollut sattunut miesmuistiin.

Pihapiirissä pellon laidalla seisoi upouusi niittokone. Ukki oli tepastellut jo monta päivää masiinan ympärillä: ei olisi malttanut odottaa puintiin pääsyä. Mutta mummi oli toppuutellut, hätiköidä ei saanut. Kun sadekuuroisen heinäkuun jälkeen luvattiin kuivaa keliä pitkälle elokuuhun, ohran tahkylöiden oli viisainta antaa paisua kaikessa rauhassa niin suuriksi kuin suinkin. ”Sato on merkki Jumalan suosiosta”, ukki muistutti katsellessaan ilta-auringon kultaamaa peltoa. Mona nyökytteli, ja ukin katseen välttäessä sukelsi voimakkaasti tuoksuvan aaltoilevan viljan sekaan, pakoon ukkia ja mummia ja koko maailmaa, Jumalaakin, vaikka mummi sanoi että viljakin huojuu Siionin virsiä.

Peltoon Mona oli sännännyt sinäkin elokuun alun päivänä, jonka tapahtumista ei saanut myöhemmin puhua ääneen. Hän juoksenteli aikansa ohrapellossa valkoisten lanttuperhosten perässä ja heittäytyi lopulta selälleen kor-

sien sekaan makaamaan. Siinä hän pötkötti sinisen taivaan alla keskellä vaalenneita vainioita mekko vyötäisille kivunneena ja heilutteli ilmassa ruskettuneita sääriään. Jumalanviljan suojissa sai olla rauhassa julistukselta ja opetuksilta, joiden merkitystä oli välillä vaikea ymmärtää. Miksi esimerkiksi piti muistaa olevansa vain vaivainen maan matonen? Oliko sekin sitten syntiä, jos hän tunsi itsensä joskus mahdottoman suureksi, yhtä suureksi kuin koko maailma ja ympäröivä avaruuskin.

Sitä pohtiessaan Mona nukahti mutta heräsi pian hirvittävään huutoon. Mummi huusi jossakin niin kovaa ja hätääntyneenä, että Mona ponnahti saman tien jaloilleen. Mummi seisoi pellon reunassa pihapiiriin johtavalla hiekkatiellä ja parkui avukseen Jumalaa, aivan kuin olisi pelännyt maailmanlopun tulleen. Kesti hetken ennen kuin Mona tajusi mitä oli tapahtunut; että pelto hänen ympärillään oli osittain laonnut. Eikä siinä kaikki. Kummallisinta oli, että painuneet kohdat muodostivat aivan selviä sisäkkäisiä ympyröitä ja että hän näytti nukkuneen niiden keskipisteessä. Monan mielessä ehti käydä, oliko hän kenties itse tallonut kuvion maahan, mutta hän hylkäsi ajatuksen nopeasti huomatessaan että kuvio jatkui monimutkaisina koukeroina ainakin kymmenen metrin säteellä, jos ei kauempanakin. Kuvio oli kaunis. Se muistuttaa erehdyttävästi pyöreää rintaneulaa, joka mummilla on pyhäpukunsa rintamuksessa, Mona ajatteli ja naurahti mutta pyyhki hymyn kasvoiltaan kuullessaan jälleen mummin kauhistuneen huudon.

Samassa Mona näki ukin, joka juoksi huitoen kohti pellonlaitaa. Mona ryntäsi selkä kyyryssä pois pellosta. Mistä

sen tiesi vaikka olisi saanut jälleen kerran syyt niskoilleen. Osa sadosta oli menetetty, mutta sittenkin niin pieni määrä että se tuskin oli syynä mekastukseen. Myöhemmin tuvan pirttipöydän ääressä lihapullia suuhunsa haarukoidessaan Mona ymmärsi, että ukki oli peloissaan. Suu vaahdossa hän meuhkasi kuinka pellot oli puitava heti aamutuimaan, etteivät ihmiset rupeaisi puhumaan. Puhumaan mistä, Mona ihmetteli itsekseen, mutta sai vastauksen vasta mummin peitellessä hänet petiin.

– Näitkö sinä tänään mitään erikoista? mummi kysyi kuin ohimennen. – Meinaan kun olit ulkona leikkimässä.

– Näin sen kuvion pellossa, Mona sanoi ja ryhtyi taistelemaan jalkojaan vapaaksi pitkän yöpaidan helmoista. Mummin peitonkulmaa silittelevät kädet pysähtyivät. Sitten hän alkoi nyökytellä samalla tavalla kuin kuunnellessaan kylän naisten tarinointia.

– No niin, no niin, tottahan sinä sen näit. Mutta näitkö millä tavalla se syntyi?

Mona pudisti päätään.

– Etkä havainnut mitään erikoista taivaalla? Pyörremyrskyä tai...

– Tai mitä?

Mummi painoi katseensa alas ja ryhtyi nyhräämään niskanutturaansa.

– Et nähnyt mitään lentävää esinettä? Mummi vilkaisi Monaa nopeasti.

– Lentävää lautastako? Mona ponnahti istumaan. Miten jännittävää olisi, jos kuvio olisi merkki avaruusolioiden vierailusta.

– Et tietenkään nähnyt, mummi sanoi ja painoi Monan takaisin makuulle. – Eihän lentäviä lautasia ole olemassakaan. Siksi onkin parasta unohtaa koko hassu juttu. Huomenna ukki pui pellon, ja se on sitten sillä selvä.

Mutta ei asia ollut hassu eikä millään tavoin selvä, ei vaikka ukki seuraavana päivänä käynnisti puimurin heti aamukasteen haihduttua ja pani koko peltopalstan matalaksi. Ei se ollut selvä, vaikka kukaan ulkopuolinen ei ollut ehtinyt nähdä kuviota ja ennenaikaisesti käynnistetty sadonkorjuukin meni aluksi ukin kärsimättömyyden ja uuden puimurin piikkiin. Outo ympyrä ei ollut kadonnut mihinkään. Se oli piirtynyt ukin, mummin ja Monan mieleen, eikä se jättänyt heitä rauhaan. Etenkään ukkia, siitäkään huolimatta että hän sai pian muuta ajateltavaa kokiessaan odottamattoman arvonnousun kyläläisten silmissä: välittömästi puinnin jälkeen alkoi rankkasadejakso joka kesti toista viikkoa, ja muiden isäntien ohra ränsistyi ja lakoontui monin paikoin puintikelvottomaksi. Yhtä huonosti jos ei huonomminkin olisi käynyt myös ukin viljalle, sillä savimaassa ohra olisi rankkasateella tukehtunut.

– Hyvä sato saatiin, Luojan lahjana, ukki toisteli monena syksyn pimentämänä iltana sateen piiskatessa tuvan ikkunoita. Mutta ukki ei maininnut sanallakaan peltoon ilmestynyttä kuviota, ei edes silloin kun hän vuotta myöhemmin pani tilan yllättäen myyntiin mummin vastusteluista huolimatta ja osti kerrostalohuoneiston kylältä pitäjän kirkkoa vastapäätä. Niin mummi kuin Mona tiesivät, ettei ukki oikeasti tuntenut itseään niin vanhaksi ja väsyneeksi ettei olisi jaksanut enää maatilan töissä. Toisinaan kun Mona

tarkkaili kirkolle antavan ikkunan edessä kiikkustuolissa virsiä hyräilevää ukkia, hän mietti mitä ukki olisi sanonut jos hän olisi kertonut maanneensa tuona elokuisena päivänä ohrapellossa, sinne syntyneen viljaympyrän keskipisteessä.

1

KULTAINEN MANDALA

Mona tuijotti seinää vasten nojaavaa kultaista mosaiikkimandalaa. Se kurotti kahdeksaan ilmansuuntaan peilaten nousevan auringon säteitä. Ne osuivat työhuoneen seinään vain hetken auringon pilkistäessä vastapäisten kerrostalojen välistä. Ornamentti oli tarkka toisinto kuviosta, joka oli ilmestynyt hänen ympärilleen ohrapeltoon kolmisenkymmentä vuotta aiemmin, Mona tajusi yhtäkkiä. Miksi muuten hän olisi valinnut teokseen kultaa, keltaista ja ruskeaa, savun sävyistä murrettua siniharmaata ja kaaliperhosen valkoista, väriyhdistelmän jota hän ei koskaan muuten käyttänyt? Mosaiikkityön värimaailma oli kuin suoraan elokuisesta ohrapellosta. Merkillepantavaa oli sekin, että hän oli rakentanut mandalan kolmesta sisäkkäisestä kehästä, samanlaisesta kuin viljaympyrässä. Hän muisti vieläkin kuinka oli laskenut ne juostessaan pois pellosta.

Kultainen mandala.

Aurinko vetäytyi kerrostalon taakse ja säihke mandalassa sammui. Mona nosti kädet vaistomaisesti ohimoilleen, kääntyi ympäri ja siirtyi olohuoneeseen. Viimeiset kaksi kuukautta olivat sujuneet ilman sietämätöntä päänsärkyä, näkökentän sumentumista ja outoja kaleidoskooppimaisia näkyjä, jotka olivat kiusanneet Monaa koko edellisen

kevään ja kesän, erityisesti silloin kun hän oli työskennellyt mandaloiden parissa. Kohtalokkaasti päättyneen heinäkuisen mosaiikkikurssin jälkeen hän oli päättänyt lopettaa niiden tekemisen ja keskittyä luontoaiheisiin: eläimiin ja kasveihin, maisemiin. Kun hän lisäksi oli ottanut tavaksi käydä aamu-uinnilla, painajaismaiset migreenikohtaukset olivat kadonneet. Uinnin jäljiltä olo oli aina terävä ja energinen, ja taideliikkeen pyörittämiseen liittyvät rutiinit sujuivat kuin itsestään.

Mona kiskoi aamutakin nyöriä tiukemmalle ja asteli vanhojen itämaisten mattojen palasista tehdyn maton poikki sohvalle, nosti tietokoneen syliinsä ja veti paljaat jalat alleen. Otettuaan hörpyn kahvimukista hän avasi sähköpostin ja luki uudestaan Ronilta edellisenä päivänä saamansa viestin. Mies oli kirjoittanut hänelle vankilasta säännöllisesti saatuaan käyttöönsä tietokoneen. Mona oli varma, että erityisvapauden taustalla oli viranomaisten halu pitää mies tyytyväisenä. Olihan Ronilla tiedossaan asioita, jotka paljastuessaan olisivat aiheuttaneet mehevän skandaalin. Asioita, joista osa oli tapahtunut Monan järjestämällä mosaiikkikurssilla ulkosaaristossa. He olivat tavanneet siellä ensimmäisen kerran, eikä Mona ollut silloin tiennyt, että Roni oli taposta tuomittu vanki ja että hänen seurassaan saapunut Kari Sammatti oikeuspsykiatrisen sairaalan ylilääkäri. Sammatti oli saanut päähänsä, että Mona saattaisi kyetä selvittämään asioita Ronin menneisyydestä ja auttamaan häntä umpikujaan ajautuneessa hoitoprosessissa. Mutta asiat eivät olleet edenneet toivotulla tavalla, ja lopulta Sammatti oli löytynyt hukkuneena saaren poukamasta.

Sammatin kuolema oli raportoitu onnettomuutena ja ohitettu mediassa lyhyellä maininnalla, mutta jos yksikin toimittaja olisi saanut vihiä tapahtuman taustoista, koko kuvio olisi epäilemättä pengottu pohjia myöten. Ennen pitkää olisi käynyt ilmi, että Sammatti oli hoitanut potilaitaan luvattomin menetelmin ja käyttänyt uusia, testaamattomia lääkeaineita, jotka olivat aiheuttaneet potilaille vakavia sivuoireita. Ja että viranomaiset – aina ministeriä myöten – olivat antaneet siunauksensa Sammatin salaiselle tutkimusprojektille.

Mutta koska myös Mona oli sotkeutunut asiaan, hän oli yksinomaan helpottunut, että tapahtumaketjun yksityiskohdat ja taustat olivat säästyneet julkiselta spekuloinnilta. Hän ei kaivannut mainetta hämäräperäisten retriittien järjestäjänä ja vielä vähemmän jonkinlaisena selvänäkijänä. Oli suoranainen onni, ettei Sammatin kuolemaa ollut osattu epäillä murhaksi. Mona itse oli miettinyt sitäkin vaihtoehtoa. Hän oli jopa hetken epäillyt, että Roni oli tappanut lääkärinsä, mutta tullut sitten toisiin ajatuksiin.

”Monamie”, luki sähköpostin otsikkokentässä. Roni nimesi jokaisen viestinsä samoin. Monamie tarkoitti ystäväni, mutta yhteen kirjoitettuna se näytti pikemminkin jonkinlaiselta hellittelynimeltä.

”Miten voit? Onko kauppa käynyt hyvin? Onko uintitekniikkasi hioutunut? Joko olet harjoitellut selkäuintia?” Mona oli jo tottunut siihen, että Ronin kirjeet olivat täynnä kysymyksiä. Normaalisti hän ei voinut sietää uteliaita ihmisiä, mutta jos oma elämä rajoittui muutaman neliön selliin, oli ymmärrettävää että janosi tiedonmuruja elämästä vanki-

lan ulkopuolella. Mona ei puolestaan koskaan kysynyt mitä muurien sisällä tapahtui, eikä Roni juuri kertonut, kenties ei ollut mitään erityistä kerrottavaakaan.

”Hyviä uutisia”, Roni jatkoi. ”Vankilan johtaja suhtautui suopeasti pyyntööni saada jokin teoksistasi osastomme oleskelutilan seinälle. Valitsin nettisivuiltasi Kultaisen mandalan. Olisin todella iloinen jos suostuisit lainaamaan sen tänne. Se piristäisi ankeaa arkeamme.”

Miksi Roni oli valinnut juuri Kultaisen mandalan? Mona nosti katseensa koneesta. Tuuheutensa kadottaneen lehmuksen latvus heilui ikkunan takana tuulessa. Vain muutama syksyn kellastama lehti sinnitteli vielä kiinni oksistossa. Lehmuksessa oli samaa ohimenneen kesän kultaa kuin mandalassa. Kun Mona oli lukenut edellisenä päivänä ensimmäisen kerran Ronin viestin, teoksen valinta ei ollut ihmetyttänyt häntä. Mutta hänen tuotuaan mosaiikkimandalan työpäivän päätteeksi liikkeestä kotiin muistot olivat alkaneet vyöryä esiin. Se että Roni oli valinnut juuri kyseisen työn, ei voinut olla pelkkää sattumaa.

Vilunväre puistatti kehoa, ja Mona kietoi käsivarret tiukasti ympärilleen aivan kuin estääkseen jotakin vierasta tunkeutumasta reviirilleen. Ikkunan takana puhaltava syystuuli tuntui työntyvän sisälle, ensin olohuoneeseen ja pian jo ihon alle luihin asti. ”Voisitko tuoda taulun tänne sunnuntaina? Vierailuaika on 9.30–14.00. Muussa tapauksessa homma siirtyy ensi viikkoon. En malttaisi odottaa.”

Mona sammutti tietokoneen ja huokaisi. Hän oli ehtinyt jo luvata työn Ronille, eikä olisi ollut reilua pyörtää päätöstä.

2

MERENPOHJA

Oliivinvihreää vettä, samanväristä kuin hoitamattomassa akvaariossa. Tai maljakossa johon leikkokukat ovat jääneet viikoiksi seisomaan. Kuinka vesi saattoikin olla niin vihreää? Johtuiko väri kuolleesta merenpohjasta ja fosforin aiheuttamista leväkukinnoista? Kun elämä jossakin sammui, syntyi toisenlaista elämää liiaksikin. Eikä mikään ollut niin tappavaa kuin hallitsematon lisääntyminen.

Sinilevämetsä kellui seisovassa vedessä. Happipitoista vettä kuljettava suolapulssi ilmestyi näille seuduille nykyisin vain kerran vuosikymmenessä, ennusteiden mukaan tulevaisuudessa yhä harvemmin. Lopulta niin ei tapahtuisi enää koskaan.

Hapetonta vettä. Mutta hapeton oli ruumiskin. Hetken aikaa sitä saattoi tosin luulla merenneidoksi, etenkin pohjasta käsin tarkasteltuna. Kun sieltä katseli kuinka ruumis laskeutui hitaasti hiukset levällään meren pinnalla välkehtivää valoa vasten, näytti melkein siltä kuin se olisi sukeltanut. Mutta jalat eivät potkineet eivätkä käsivarret työntäneet kehoa eteenpäin, syvemmälle. Ohueen mekkoon verhottu vartalo vajosi kuin raskaisiin painoihin sidottuna. Vähitellen se kääntyi istuvaan asentoon, ja pitkät vaaleat hiukset liimautuivat poskille ja peittivät kasvot. Kädet ojentuivat eteen

rentoina, aivan kuin autonkuljettajalla joka pitelee kevyesti ratista.

Kuollut se oli. Ei ilmakuplia, ei sätkimistä, ei mitään mikä olisi viitannut siihen, että naisen kehossa olisi yhä elämää. Kaikki oli jo menetetty. Jäljellä oli enää matka kohti vähäsuolaisen Itämeren mustaa kuollutta pohjaa. Sinne se päätyisi, noin viidenkymmenen metrin syvyyteen, kunnes mädäntymisprosessin synnyttämät kaasut turvottaisivat ruumiin ja nostaisivat sen jälleen pintaan. Jossakin harppauskerroksen alla, syvissä pohjavesissä, vainaja saattaisi pysytellä merenpohjassa kuukausikaupalla ja ajautua virtausten kuljettamana ties kuinka kauas. Jotkut ruumiit eivät nousseet koskaan. Ne joutuivat valtamerilaivojen potkureiden silpomiksi tai takertuivat merenpohjan juurakoihin. Tai ilmestyivät pintaan siellä missä kukaan ei ollut näkemässä, vain vajotakseen lopulta ikuisiksi ajoiksi pohjaan.

3

SERAFI

Ulkona oli alkanut jälleen sataa ja liikkeessä oli hiljaista. Jo viikon taivas oli viskonut vettä lähes tauotta ja saanut kaikki asiakkaat pysyttelemään kotosalla tai suunnistamaan kaupungin kivijalkakauppojen sijaan kehäteiden varsilla nouseviin ostoskeskuksiin. Onneksi Monan ydinkeskustan tuntumassa sijaitseva myymälä oli tehnyt elo- ja syyskuussa kohtuullisen hyvän tuloksen ja myös lokakuun kahden ensimmäisen viikon myynnit olivat hiponeet odotuksia. Silti hän oli huolissaan. Liikkeen avaamisesta oli kulunut pian vuosi, mutta vieläkään hän ei kyennyt nostamaan itselleen riittävää palkkaa. Säästämällä ja sinnittelemällä sentään tuli jotenkuten toimeen.

Mona pesi takahuoneen pienessä keittokomerossa kahvipannua, kun ulko-oven messinkikello kilahti. Rientäessään käsiään reisiinsä kuivaten myymälän puolelle hän näki, kuinka tyylikäs tummatukkainen nainen pälyili ulko-oven edessä ympärilleen. Hän oli noin viidenkymmenen ja pukeutunut kalliisiin merkkivaatteisiin ja huikean korkeakorkoisiin saappaisiin. Kapea syvänsininen nahkahame paljasti naisen hoikan ja nuorekkaan vartalon. Huolellisesti tehty vahva meikki korosti korkeita poskipäitä, ja näyttävät korut välkehtivät kaulalla.

– Tervetuloa, Mona sanoi.

Nainen hymyili. Voimakas parfyymintuoksu valtasi koko liiketilan naisen astellessa ympäriinsä ja vilkuillessa seinillä roikkuvia mosaiikkitöitä. Lopulta hän pysähtyi ja kohdisti katseensa Monaan.

– Olet Mona, eikö niin? nainen kysyi kasvoillaan vakava ja varautunut ilme.

Mona nyökkäsi.

– Minä olen Vera. Hauska tavata. Nainen ojensi kätensä. Pitkät hoikat sormet tuntuivat kylmiltä. – Olen ihastellut teostasi yhteisen tuttavamme Pian kampaamossa. Hän on monta kertaa kehottanut minua pistäytymään liikkeessäsi.

Pia. Mona ei ollut nähnyt ystäväänsä pitkään aikaan, ei sen jälkeen kun he olivat palanneet kesällä saaresta ja Pia oli viety psykiatriseen sairaalaan. Hermoromahdus tai psykoosi, kenties molemmat, Mona ei tiennyt tarkkaa diagnoosia, vain sen kuinka normaalisti kaikesta selviytyvä ystävä oli romahtanut hänen silmiensä edessä. Taustalla oli pitkään jatkunut alkoholiongelma sekä aviokriisi, ehkä muutakin. Mandalakurssi Pian vanhempien omistamalla huvilalla oli joka tapauksessa ollut liikaa hänen psyykelleen. Pian mieheltä Maunolta Mona oli kuullut, että ystävä tulisi todennäköisesti viettämään vielä jonkin aikaa sairaalassa.

– Teetkö töitä tilauksesta? nainen kysyi keskeyttäen hänen ajatuksensa.

– Toki, Mona sanoi ja raapi niskaansa, vaikka sitä ei kutittanut. Jostain syystä naisen läsnäolo hermostutti häntä.

– Haluaisin asuntomme kylpyhuoneeseen mosaiikkityön, kopion Mikhail Vrubelin teoksesta Kuusisiipinen serafi. Onko maalaus sinulle tuttu?

– Ei nyt heti ainakaan tule mieleen.

Mona tiesi kyllä Vrubelin ja muisti hyvin venäläistaiteilijan kuuluisan teoksen nimeltä Istuva demoni. Se oli mosaiikkimaiseen tyyliin toteutettu öljyvärimaalaus, yhtä aikaa herkkä ja hurja, kaunis ja kauhistuttava.

– Teos tulisi syntymäpäivälahjaksi äidilleni, hänen kylpyhuoneeseensa. Äitini täyttää joulukuun ensimmäisenä päivänä 90 vuotta.

Mona ei ollut erityisen innostunut kopiointitöistä, etenkään jos alkuperäisteos ei herättänyt hänessä kiinnostusta. Ja eikö hän ollut jättänyt sisustussuunnittelijan työtä ja perustanut oman liikkeen juuri siksi että saisi toteuttaa vapaasti itseään?

– Kuusisiipinen serafi on äidilleni hyvin rakas taulu, Vera jatkoi. – Juuri muusta hän ei enää puhukaan. Äidillä on pitkälle edennyt Alzheimerin tauti. Nainen ei tehostanut sanojaan eleillä eikä äänenpainoilla, tiesi niiden tehon ilman dramatisointiakin. Mutta katseesta Mona oli aistivinaan surua ja väsymystä.

– Jos katsotaan miltä se työ näyttää, Mona sanoi.

Hän siirtyi takahuoneeseen, missä tietokone oli työpöydällä valmiiksi auki. Vera seurasi hänen jäljessään.

– Mikhail Vrubel, Mona sanoi ääneen samalla kun naputteli nimen hakukoneeseen. Perään hän kirjoitti maalauksen nimen. Kuvahaku löysi teoksesta lukuisia värisävyiltään toisistaan poikkeavia versioita. Sinisen ja violetin eri sävyissä

hehkuvaan maalaukseen oli ikuistettu tummatukkainen nainen, joka piteli ilmaan kohotetuissa käsissään terävää miekkaa ja jotakin mikä muistutti lyhtyä. Miekkakäden ympärille oli kietoutunut musta käärme. Naisen silmät olivat kiinni, ja päässään hänellä oli valtava kultainen kruunu tai metallinhohtoinen seppele. Myös tämä maalaus oli toteutettu mosaiikkimaisesti. Laikukkaat väripinnat erottuivat toisistaan selvärajaisina. Teoksen muuntaminen mosaiikkityöksi ei olisi erityisen haastavaa, päinvastoin maalaus suorastaan houkutteli palastellusta materiaalista tehtyyn tulkintaan.

– Vaikuttava työ, Mona sanoi rehellisesti. Silti hän hieman ihmetteli lahjavalintaa. Maalaukseen vangitussa tunnelmassa oli jotakin pahaenteistä, jotain mikä vei ajatukset väistämättä kuolemaan. Halusiko nainen todella antaa elämänsä loppumetreillä olevalle äidilleen lahjaksi näin synkkäsävyisen ja uhkaavanoloisen teoksen? Eikö jokin iloisempi tai ainakin lohdullisempi työ olisi sopinut paremmin muistisairaalle vanhukselle?

– Teoksen tulisi olla noin metrin levyinen. Uskotko että ehtisit toteuttaa sen joulukuuhun mennessä?

– En osaa suoralta kädeltä sanoa, Mona sanoi ja klikkasi auki vielä yhden kuvan.

– Maksan mitä pyydät.

Nainen oli päättäväinen. Mona katsoi tietokoneen näytöllä olevaa serafia. Olivatko sen silmät sittenkin auki? Äkisti näytti siltä kuin se olisi katsonut suoraan häntä kohti ja nähnyt hänet.

– Alkuperäinen teos on Pietarissa Venäläisen taiteen

museossa, nainen sanoi. – Maksan sinun matkasi Pietariin, jos haluat nähdä sen.

– Täytyy miettiä.

Mona nousi ylös ja painoi tietokoneen kannen kiinni. Nainen tarttui häntä hartioista ja käänsi Monan itseään kohti, veti häntä lähemmäs, niin että Mona saattoi erottaa elettyjen vuosien piirtämät hentoiset uurteet naisen kasvoilla.

– En osaa antaa äidilleni enää mitään muuta, nainen sanoi. Sanoihin oli ladattu valtava määrä toivoa ja epätoivoa, ja Serafi kieltämättä kiehtoi Monaa, mutta juuri siitä syystä hän päätti kieltäytyä.

– Olen melko kiireinen. Voisin suositella jotakin toista mosaiikintekijää.

– Minä en halua ketään muuta. Kun astuin ovesta sisään, tunsin heti että olin tullut oikeaan paikkaan.

Mona kuuli kuinka ulko-oven messinkinen kello kilahti, ja hän vilkaisi oven suuntaan. Se pysyi kiinni. Nainen ei reagoinut ääneen mitenkään. ”Kun astuin ovesta sisään...”, nainen oli sanonut. Oliko kilahdus varoitus, Mona mietti ja muisti kellon kilkattaneen omia aikojaan myös edellisenä keväänä kuin alkusoittona omituisten tapahtumien sarjalle.

– Hyvä on, Mona kuuli sanovansa.

– Eli suostut? nainen varmisti ja hymyili.

Mona nyökkäsi. Hän ei antaisi pelon hallita itseään.

– Loistavaa! Naisen hymy oli muuttunut entistä leveämmäksi ja hänen koko olemuksensa oli pehmentynyt. Mona käsitti ettei voinut enää perääntyä.

SALAPERÄINEN MOSAIIKKI NOSTAA ESIIN PINNAN ALLA SYKKIVÄN PAHUUDEN.

Sammunut sydän jatkaa Katariina Sourin kiitettyä Musta mandala -trilogiaa. Sen ensimmäinen osa *Valkoinen varjo* ilmestyi keväällä 2015.

”Souri jaksaa pohjustaa ensimmäistä rikostrilogiaansa riittävän perusteellisesti ja samalla kasvattaa tunnesidettä lukijan ja hahmojen välillä, ennen kuin hän siirtyy juonenkuljetuksen kulminaatiopisteeseen. Sourilla on myös erinomainen rytmitaju, ja kielikin soljuu luonnollisen pakottomasti.”
HEIDI LAKKALA, AAMULEHTI

”Valkoinen varjo on kiehtova uuden trilogian avaus, joka jättää odottamaan jatkoa.”
KUUTTAREN LUKUPÄIVÄKIRJA -BLOGI

#kirja
WWW.KIRJA.FI
9 789513 181291
84.2 ISBN 978-951-31-8129-1